

जूनमासस्य २५ दिनाङ्कः सम्प्रति संविधानहत्यादिवस- रूपेण समाचरिष्यते

हिमसंस्कृतवार्ता - नवदेहली

सम्प्रति संसदि विपक्षस्य संविधानसंरक्षणस्य उद्घोषविषये प्रचलितस्य राजनैतिकयुद्धे केन्द्रेण आपातकालस्य विषयः स्वकीयं शस्त्रं निर्मितमस्ति। केन्द्रसर्वकारेण जूनमासस्य २५ दिनाङ्कः 'संविधानहत्यादिवसः' इति घोषितः। आपातकालस्य विरुद्धम् एवं लोकतन्त्रस्य पुनर्स्थापनार्थं युद्धं कुर्वन्तः अमानवीयप्रताड़नां अनुभवकर्तृणां लक्ष्यः जनानां सम्मानार्थं केन्द्रेण स्वनिर्णयः कृतः। प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी उक्तवान् यत् जूनमासस्य २५ दिनाङ्कः संविधानहत्यादिवसरूपेण आचरणेन तस्मिन् दिने किं अभवत्, संविधानस्य हत्या च कथमभवत् इति स्मरणं भविष्यति। एतत् उल्लेखनीयं यत् १९७५ तमे वर्षे अस्मिन् दिने तत्कालीनस्य इन्दिरागान्धिनः नेतृत्वस्य काङ्ग्रेससर्वकारेण देशे आपातकालस्य प्रवर्तनस्य घोषणा कृता आसीत्, प्रायः २१ मासान् यावत् देशे आपत्कालः सुस्थापितः।

उत्तराखण्डेन समान- नागरिक संहिता प्रतिवेदनं सम्प्रस्तुतम्

उत्तराखण्डे समाननागरिकसंहितायां प्रतिवेदनम् सर्वजनसामान्याय उपलभ्यते। नियम कार्यान्वयन-समितेः अध्यक्षः शत्रुघ्नसिंहः नागरिक-संहिता-उत्तराखण्डस्य प्रतिवेदनं प्रस्तुतम्। इदं प्रतिवेदनं चतुर्षु खण्डेषु उपलभ्यते। विशेषज्ञसमित्याः प्रतिवेदनं www.ncc.uk.gov.in इति जालपुटे उपलभ्यते। ध्येयं यत् उत्तराखण्डसर्वकारेण विधानसभायां प्रायः दशघण्टापर्यन्तं चर्चा कृत्वा फरवरीमासे सप्तदिनाङ्के समाननागरिकसंहिता-विधेयक पारितं, मार्चमासस्य द्वादशदिनाङ्के राष्ट्रपतिना विधेयकस्य अस्य अनुमोदनं कृतम्।

केन्द्रीय सशस्त्र-आरक्षिबलेषु पूर्व- अग्निवीरेभ्यः दश प्रतिशतम् आरक्षणम्

हिमसंस्कृतवार्ताः, नवदेहली

केन्द्रीय सशस्त्र-आरक्षिबलेषु पूर्व-अग्निवीरेभ्यः दश प्रतिशतम् आरक्षणं प्रदास्यते। केन्द्रीयसशस्त्रबलानि पूर्वाग्निवीराणां कृते दशप्रतिशतं आरक्षणं कार्यान्विष्यन्ति। अग्निपथयोजनायाः विषये महच्चर्चायाः मध्ये केन्द्रीयसैनिकाः पूर्वाग्निवीराणां कृते दश प्रतिशतं आरक्षणं कार्यान्वितं करिष्यन्ति इति समुद्घोषितवन्तः। सीमासुरक्षाबलं, केन्द्रीय-आरक्षित पुलिसबलं, केन्द्रीय-औद्योगिकसुरक्षाबलं, सशस्त्रसीमाबलम् इत्यादीनां केन्द्रीयबलानाम् प्रमुखाः अवदन् यत् पूर्वाग्निवीरेभ्यः बयोनियमेषु अपि शिथिलता प्रदास्यते, तेषां शारीरिकदक्षतापरीक्षा अपि न भविष्यति। CISF इत्यस्य महानिदेशिका नीना सिंह इत्यनया उक्तं यत् गृहमन्त्रालयेन केन्द्रीयसशस्त्रपुलिसबलेषु पूर्व-अग्निवीराणां नियुक्तौ महत्पदक्रमः स्वीकृतः। वार्ताहर मह वार्तालापं कुर्वती सा अवदत् यत् सीआईएसएफ इत्यनेन अपि अस्मिन् विषये सर्वाः व्यवस्थाः कृताः। सा अवदत् यत् दशप्रतिशतं रिक्तस्थानानि पूर्वाग्निवीराणां कृते आरक्षितानि भविष्यन्ति, तेभ्यः शारीरिकदक्षतापरीक्षायां शिथिलता दीयते। सीमासुरक्षाबलस्य महानिदेशकः नितिन अग्रवालः अवदत् यत् सज्जाः सैनिकाः सन्ति, तस्मात् उत्तमं किमपि न भवितुम् अर्हति।

सः अवदत् यत् सर्वेभ्यः बलेभ्यः तस्मात् लाभः भविष्यति तथा च पूर्व-अग्निवीर-जनाः नियुक्तौ दशप्रतिशत आरक्षणं प्राप्नुयुः। रेलसंरक्षणबलस्य महानिदेशकः मनोजयादवः अवदत् यत् आरपीएफ-मध्ये हवलदारपदस्य सर्वासु नियुक्तिषु पूर्व-अग्निवीराणां कृते दशप्रतिशतम् आरक्षणं भविष्यति। एसएसबी दलजीतसिंहस्य महानिदेशकः अवदत् यत् सशस्त्रसीमाबलम् आरक्षकपदानां दशप्रतिशतं पूर्वाग्निवीराणां कृते आरक्षितं करिष्यति।

भारत-भूटान्-देशौ जलवायु परिवर्तन-वायुगुणवत्ता- वन- वन्यजीवप्रबन्धन-पर्यावरणक्षेत्राणाम् क्षमता- निर्माणक्षेत्रेषु संयुक्तरूपेण कार्यं कर्तुं सहमति अभवताम्

हिमसंस्कृतवार्ताः - नवदेहली। भारत-भूटान्-देशौ जलवायु परिवर्तन-वायुगुणवत्ता-वन-वन्यजीवप्रबन्धन पर्यावरणक्षेत्राणाम् क्षमता-निर्माणक्षेत्रेषु संयुक्तरूपेण कार्यं कर्तुं सहमती अभवताम्। भूटान्-देशस्य ऊर्जा-प्राकृतिक-संसाधन-मन्त्रिणः जेम्-शेरिङ्ग इत्यस्य नेतृत्वे एकम् प्रतिनिधिमंडलम् नवदेहली-नगरे केन्द्रीय पर्यावरण वन-जलवायु परिवर्तन-राज्यमन्त्रिणम् कीर्ति-वर्धनसिंहं मिलितवत्। उभौ नेतारौ वायुगुणवत्ता- जलवायु परिवर्तनं, वनानि, प्राकृतिक संसाधनानि, वन्यजीवाः, पुनर्नवीकरणीय ऊर्जा इत्यादीनां विषयेषु चर्चा कृतवन्तौ। भारतस्य वशिक-उपक्रमस्य अन्ताराष्ट्रिय-बिम्-क्याट्-अलायन्स् इत्यस्मिन् सम्मेलने भूटान् देशस्य मन्त्रिणे श्रीसिड्यू, धन्यवादम् प्रदत्तवान्।

सः अवदत् यत् द्वयोः देशयोः भूगोल, पर्यावरणव्यवस्था, लोकतन्त्रस्य समानमूल्यानि च समानानि सन्ति इति। सः इतोऽपि अवदत् यत् जलवायु-परिवर्तनं उभयदेशयोः सामान्यचिन्तायाः विषयः अस्ति इति। श्री. शेरिङ्ग इत्यनेन सूचितं यत् भूटान्-देशः पूर्वमेव कार्बन्-ऋणात्मकः देशः अस्ति, अपि च स्त्रस्य ऊर्जायाः प्रमुखं भागं जलविद्युत्-द्वारा प्राप्यते इति।

दिल्लीविश्वविद्यालयेन मनुस्मृतेः एलएलबी- पाठ्यक्रमे समावेशस्य प्रस्तावः निरस्तीकृतः

दिल्लीविश्वविद्यालयेन मनुस्मृतेः एलएलबी-पाठ्यक्रमे समावेशस्य प्रस्तावः निरस्तीकृतः। नवीदिल्लीनगरे वार्ताहरैः सह वार्तालापं कुर्वन् शिक्षामन्त्री धर्मेन्द्रप्रधानः स्पष्टीकृतवान् यत् विश्वविद्यालयस्य शक्यपरिषदि एतादृशस्य कस्यापि प्रस्तावस्य चर्चा नास्ति। सः अवदत् यत् डीयू-कुलपतिः योगेशसिंहेन सह अस्मिन् विषये पृष्ठवान्, तेन पूर्णतया अस्याः सूचनायाः खण्डनं कृतम्।

सुभाषितम्

अकृत्यं नैव कर्तव्यं
प्राणत्यागेऽपि संस्थिते।
न च कृत्यं परित्याज्यम्
एष धर्मः सनातनः॥

भावार्थः- जो कार्य करने योग्य नहीं है वह प्राण देकर भी नहीं करना चाहिए तथा जो काम करना है अपना कर्तव्य होने के कारण वह काम प्राण देना पड़े तो भी करना नहीं छोड़ना चाहिए।

प्रतीकसाठ्ये मुम्बई

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते
सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्

जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

NEET परीक्षापत्र- प्रवचनासन्दर्भे सीबीआई- द्वारा चत्वारो जनाः पटना- बेडरकारागारं प्रति प्रेषिताः

NEET परीक्षापत्रप्रवचनासन्दर्भे सीबीआई इति द्वारा चत्वारो जनाः पटना-बेडरकारागारं प्रति प्रेषिताः। NEET पेपर लीक प्रकरणे सीबीआई इत्यनेन ओएसिसविद्यालयस्य प्राचार्येण अहसानुल हकेन, उपप्रधानाध्यापकेन इम्टेयाजेन सहिताः चत्वारः जनाः कारागारं प्रति प्रेषिताः। प्राचार्यः हजारीबागस्य विद्यालयानां समन्वयकः आसीत्, उपप्रधानाध्यापकः ओएसिसविद्यालयस्य केन्द्राधीक्षकः आसीत्। अन्वेषणाकाले ज्ञातं यत् पटनानगरस्य खेमनीचकक्रीडाविद्यालयात् प्रामं आंशिकरूपेण दग्धं प्रश्नपत्र राष्ट्रियपरीक्षणसंस्थायाः (एनटीए) प्राप्तेन प्रश्नपत्रेण सह मेलनं करोति, तस्य प्रश्नपत्रस्य श्रृङ्खला परीक्षाकेन्द्रं प्रति हजारीबागस्य कल्लूचौक् इत्यस्मिन् ओएसिसविद्यालये।

HP Cabinet Decision : हिमाचले साधनसम्पन्नजनाः उपदानं न प्राप्स्यन्ति, शतशः पदानि पूरयितुम् अनुमोदनम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला। हिमाचलप्रदेशमन्त्रिमण्डलस्य गोष्ठी शुक्रवासरे मुख्यमन्त्रिणः सुखविन्दरसिंहसुखोः अध्यक्षतायां सम्पन्ना। सभायां बहवः बृहत् निर्णयाः कृताः सन्ति। महत् निर्णयं स्वीकृत्य मन्त्रिमण्डलेन साधनसम्पन्नजनानाम् कृते १२५ मात्रकं निःशुल्कविद्युत्प्रदानस्य निर्णयः निवृत्तः अस्ति। मन्त्रिमण्डलेन अनुदानं 'एकपरिवारं एकमीटरम्' यावत् सीमितं कृत्वा विद्युत्संयोजनानि खाद्यान्नपरिपत्रैः (आधारसम्बद्धैः) सह सम्बद्धं कृत्वा गृहस्थीग्राहकानाम् कृते शून्यविद्युत्बिलस्य प्रावधानानाम् युक्तिकरणमपि अनुमोदितम्। मन्त्रिमण्डलस्य निर्णयानां विषये सूचनां दत्त्वा मन्त्री हर्षवर्धनचौहानः अवदत् यत् हिमाचलः वित्तीयसंकटं गच्छति। विद्युत्मण्डलस्य समीपे कर्मचारिणां वेतनं दातुं धनं नास्ति। अस्य सर्वकारस्य पूर्वसर्वकारेण दत्तस्य विद्युत् - अनुदानस्य दायित्वमपि दातव्यं भवति।

एते उपदानं न प्राप्स्यन्ति

मन्त्रिमण्डलेन मुख्यमन्त्री/पूर्वमुख्यमन्त्री, विधानसभाध्यक्षः, उपाध्यक्षः, मन्त्रिणः, पूर्वमन्त्रिणः, सांसदाः, पूर्वसांसदाः, विधायकाः, पूर्वविधायकाः, बोर्डस्य अध्यक्षः/परामर्शकाः, विशेषकर्तव्याधिकारिणः, सर्वेषां श्रेणी-1 तथा श्रेणी-2 सर्वकारस्य/निगमस्य/बोर्डस्य कर्मचारिणां कृते सम्पूर्णं अनुदानं समाप्तं निर्णयः कृतः। अस्मिन् IAS, IPS, HPS, HAS, Forest, Judicial इति अधिकारिणः सन्ति। एतेन सह सर्वेषां क-ख-वर्गस्य सर्वकारीय-अनुबन्धकानाम् सर्वेषां आयकरदातृणां च अनुदानस्य समाप्तिः कृता।

प्रचुरौषधवाटिकायाः विषये निर्णयः कृतः

मन्त्रिमण्डलस्य सभायां काङ्गड़ा-विमानस्थानकस्य विस्तारस्य कारणेन प्रभावितानां परिवाराणां कृते भूमिं प्राप्तुं, क्षतिपूर्तिं च दातुं अनुमोदनं दत्तम्। एतदतिरिक्तं ऊनामण्डलस्य हरोलीविधानसभाक्षेत्रे प्रचुरौषधवाटिकायाः निर्माणार्थं पूजाव्ययस्य राज्यस्य भागं प्रदातुं अपि निर्णयः कृतः। अस्य निविदां आमन्त्रयितुं अनुमोदनं दत्तम् अस्ति।

मन्त्रिमण्डलेन शिमलाविकासयोजनायाः अन्तर्गतं हरितक्षेत्रस्य परिधिमध्ये रिट्टीट्ट, मशोबरा, बंद टुकदा आंदरी, शिवमन्दिर आन्दरी, ताल एवं गिरी, डीपीएफ खलीनी, बीसीएस, मिस्ट चैम्बर तथा परिमहल इत्येतेषाम् अतिरिक्तक्षेत्राणां समावेशः करणीयः इति निर्णयः कृतः। प्रचुरौषधवाटिकायाः व्ययस्य ५० प्रतिशतं हिमाचलसर्वकारः वहति। अस्मिन् हिमाचलप्रदेशः कोटिसहस्रं, केन्द्रसर्वकारः कोटिसहस्रं च दास्यति। अस्याः परियोजनायाः तिथिः २०२६ तमस्य वर्षस्य मार्चमासस्य ३१ दिनाङ्कपर्यन्तं विस्तारिता अस्ति।

व्याख्याता शारीरिकशिक्षाणां 486

पदानि पूरयितुम् अनुमोदनम्

सभायां मन्त्रिमण्डलस्य उपसमित्याः अनुशंसाः स्वीकृत्य कनिष्ठकार्यालयसहायकस्य पदकूटसंख्या-९०३ तथा ९३९ इत्यस्य लम्बितपरिणामानां घोषणायाः निर्णयः कृतः। हिमाचलप्रदेश-राज्य-चयन-आयोगहमीरपुरस्य द्वयोः पदकूटसंख्ययोः अन्तिमपरिणामस्य घोषणायाः कार्यं न्यस्तम् अस्ति। सभायां शिक्षाविभागे व्याख्याताशारीरिकशिक्षायाः ४८६ पदानां तथा प्रधानाचार्य-विद्यालयसंवर्गस्य १५७ अतिरिक्तपदानां निर्माणं पूरयितुं च अनुमोदनं दत्तम्। शिक्षाविभागे विशेषावाश्यकतायुतानां बालानां कृते विशेषशिक्षकाणां २४५ पदानि पूरयितुं अपि निर्णयः कृतः

अस्ति।

एतानि पदानि पूरयितुं अनुमोदनम्

गृहविभागे विभिन्नवर्गस्य अग्निशामकपदाधिकारिणां कर्मचारिणां च ५३ पदानि पूरयितुं मन्त्रिमण्डलेन स्वस्य अनुमोदनं दत्तम्। राज्यस्य उद्भवमानस्थलेषु (हेलीपोर्ट) नियुक्त्यर्थं विभिन्नवर्गस्य पुलिसकर्मचारिणां ६० पदानाम् निर्माणाय, पूरणाय च अनुमोदनं दत्तम्। गोष्ठ्यां हिमाचलप्रदेश-राज्य-चयन-आयोगस्य हमीरपुरस्य सुचारुकार्यकरणाय विभिन्न-श्रेणीनां त्रिंशत् पदानि पूरयितुम् अनुमोदनम् दत्तम्। लोकनिर्माणविभागे कनिष्ठकार्यालयसहायकस्य (IT) ३० पदानि पूरयितुं अपि निर्णयः कृतः। सभायां निर्णयः अभवत् यत् खण्डविकासपदाधिकारिणः २७ अतिरिक्तानि पदानि पूरितानि भविष्यन्ति, येन संवर्गस्य शक्तिः १२३ यावत् भवति। मन्त्रिमण्डलेन १८ ग्रामीणविद्या-उपसकानाम् कनिष्ठमूलशिक्षकाणां रूपेण नियमितीकरणस्य निर्णयः कृतः ये शिक्षाविभागे त्रीणि वर्षाणि सेवां सम्पन्नवन्तः तथा च राष्ट्रीयशिक्षकशिक्षापरिषदः मापदण्डं पूरयन्ति। हमीरपुरस्य डॉ. राधाकृष्णनचिकित्सा-महाविद्यालये पृथक् हृदयविज्ञानविभागस्य स्थापनायै अनुमोदनं दत्तम् अस्ति। अस्य सुचारुसञ्चालनार्थं प्राध्यापक-सहायक-प्रोफेसर-वरिष्ठ-निवासी-वैद्ययोः त्रीणि पदानि निर्माय पूरयिष्यन्ते। गोष्ठ्यां खाद्य-नागरिक-आपूर्ति तथा उपभोक्तृकार्य विभागे जिलानियंत्रकं, खाद्यं, नागरिकापूर्तिः तथा उपभोक्तृकार्यविभागस्य प्रत्यक्षनियुक्ति द्वारा द्वे पदे पूरयितुम् निर्णयः अभवत्। राजस्वविभागे पटवारी, कानुनगो इत्येतयोः जिलासंवर्गस्य राज्यसंवर्गे तथा नायबतहसीलदारस्य उपमण्डलसंवर्गं राज्यसंवर्गे घोषयितुं निर्णयः कृतः।

एतेषां कर्मचारिणां कृते

त्रिप्रतिशतम् वार्षिकवेतनवृद्धिः

मन्त्रिमण्डलेन हिमाचलविज्ञानप्रौद्योगिकीपर्यावरणपरिषदः आश्रयेण आर्यभट्टभूसूचना-अन्तरिक्षकेन्द्रे कार्यं कुर्वतां कर्मचारिणां कृते त्रिप्रतिशतवार्षिकवृद्ध्या सह मानदं प्रदातुं अनुमोदनं कृतम्। मन्त्रिमण्डलेन तेषां महिलासर्वकारीयकर्मचारीणां कृते, येषां बालकस्य न्यूनतमं ४० प्रतिशतं दिव्याङ्गता अस्ति, तेषां कृते सम्पूर्णे सेवाकाले अधिकतमं ७३० दिवसानां बालसंरक्षणावकाशं प्रदातुं निर्णयः कृतः। मन्त्रिमण्डलेन उत्कृष्टसेवानां कृते शिक्षकाणां सम्मानार्थं हिमाचलप्रदेश-राज्यविद्यालय-शिक्षा-पुरस्कारयोजना-2024 इत्यस्य आरम्भाय अपि स्वीकृतिः प्रदत्ता।

समर्पित-राज्य-कोषः अनुमोदितः

सभायां दिव्याङ्गजनानाम् कल्याणाय समर्पितं राज्यकोषस्य निर्माणाय अनुमोदनं कृतम्। आजीवनकारावासं कुर्वतां १६ बन्दीनां समयात् पूर्वं मुक्तिं कर्तुं राज्यपालात् अनुशंसा कृता अस्ति। मन्त्रिमण्डलेन हिमाचलप्रदेशस्य मोटरवाहननियमानां १९९९ तमे वर्षे संशोधनस्य अनुमोदनं कृतम्, यस्य अन्तर्गतं राज्ये द्विचक्रीयवाहनानां पञ्जीकरणार्थं भारतीयमानकब्यूरोद्वारा प्रमाणितयोः सुरक्षात्मकशिरगियरद्वयस्य क्रयणस्य अधिकृतरसीदस्य उत्पादनं अनिवार्यं भविष्यति।

दियोटसिद्ध-रज्जुमार्गाय अनुमोदनम्

मन्त्रिमण्डलेन हमीरपुरमण्डले बाबा बालकनाथमन्दिरं दियोटसिद्धमन्दिरं च आगतानां भक्तानां सुविधायै टैक्सीपार्किङ्गतः दियोटसिद्धमन्दिरपर्यन्तं रोपवेस्थापनस्य अनुमोदनं कृतम्। सभायां रोगिणां सुविधायै आईजीएमसी-शिमला तथा डॉ. राजेन्द्रप्रसादराजकीय-चिकित्सा-महाविद्यालयः, टाण्डा इत्येतयोः कृते प्रत्येकं द्वौ पीईटी-अन्वीक्षणयन्त्रम्, आईजीएमसी-शिमलायाः कृते एकं SPECT स्कैनयन्त्रम् च क्रेतुं निर्णयः कृतः। सभायां शिमला-धर्मशालयोः मध्ये सप्ताहे सप्तदिनानि विमानयानस्य संचालनार्थं ज्ञापनपत्रं निरन्तरं कर्तुं निर्णयः अपि कृतः।

Bharat Petroleum : हिमाचलस्य प्रथमं पीएनजी मातृस्थानकं ऊनायाः बाथुस्थाने आरब्धम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - ऊना।

हिमाचलप्रदेशस्य ऊनामण्डलस्य हरोलीक्षेत्रस्य बाथुस्थाने शुक्रवासरे भारतपेट्रोलियमकार्पोरेशनलिमिटेडस्य सीएनजीमातृस्थानकस्य उद्घाटनं कृतम्। अस्मात् मातृस्थानकात् ऊनामण्डलसहितं सम्पूर्णराज्ये प्रतिदिनं ७० सहस्राणि पाइपड-प्राकृतिक (PNG)-गैसस्य आपूर्तिः भविष्यति। प्रथमचरणस्य ऊनामण्डलस्य गृहग्राहकाः एतां सुविधां प्राप्तुं आरभन्ते। एतेन जनाः अल्पेनमूल्येन एलपीजी प्राप्नुयुः, अनिलकोशस्य वहनस्य उपद्रवात् अपि मुक्ताः भविष्यन्ति। आगामिसमये अत्रतः औद्योगिकक्षेत्रेषु बाथुबथड़ी, टाहलीवाल, प्रचुरौषधवाटिका इत्येतेषां कृते अपि पीएनजी आपूर्तिः भविष्यति। यत्र बस-ट्रक-आदि-वाहनानां कृते सीएनजी-आपूर्तिः अपि इतः एव भविष्यति। एतेन राज्ये सर्वत्र गैसस्य उपलब्धता सुनिश्चिता भविष्यति। उद्घाटनसमये मुख्यातिथिरूपेण कम्पन्याः विपणननिदेशकः सुखमलकुमारजैनः आगतवान्। सः नारिकेलस्य स्फोटनं कृत्वा मातृस्थानकस्य औपचारिकरूपेण उद्घाटनं कृतवान्। सर्वे प्रमुखाः अधिकारिणः पर्यावरणसंरक्षणस्य सन्देशं दत्त्वा पादपान् रोपितवन्तः। मुख्यातिथिः स्टेशनस्य परिचालनस्य सुविधानां च निरीक्षणं कृतवान्। एतेषां अधिकारिणां बीपीसीएल-क्षेत्रीयप्रबन्धकः अनुपमश्रीवास्तवः पुष्पगुच्छं दत्त्वा स्वागतं कृतवान्। व्यापारप्रमुखा अक्षयवाधवा इत्यनेन उक्तं यत् भौगोलिकस्थित्यानुसारं बिलासपुरस्य हमीरपुरस्य च कृते ऊना तथा मदर स्टेशन इत्यत्र सीजीएस प्राप्ता अस्ति। अपि च हिमाचलस्य हरितराज्यत्वेन प्रचारः भविष्यति। अत्र भारतपेट्रोलियमस्य २७ सीएनजी-स्थानकानि सन्ति। इतः बसयानानि, आटो, कारायानानि इत्यादयः CNG इत्यस्य उपलब्धतां प्राप्नुयुः। नियमानुसारं मण्डलसहिताः राज्यस्य औद्योगिक-एककाः अपि अत्रतः पीएनजी-सङ्कटनेन सह सम्बद्धाः भविष्यन्ति। एतदतिरिक्तं वयं होटेल्, रेस्टोरन्ट्, आन्तरिक उपभोक्तृभ्यः च पाइप प्राकृतिकवायुः प्रदास्यामः।

बिलासपुरं हमीरपुरं च निर्बाधं आपूर्तिं प्राप्स्यति

अनुपमश्रीवास्तवः अवदत् यत् अस्मिन् मण्डले पाइप प्राकृतिकवायोः प्रायः ४५०० गृही ३० तः अधिकाः व्यावसायिकाः च उपभोक्तारः सन्ति। एतत् आकलने तीव्रगत्या वर्धमानं वर्तते। मदरस्टेशन बाथुतः बिलासपुरं, हमीरपुरं तथा ऊना सहितं हिमाचलस्य अन्येषु जनपदेषु पीएनजी इत्यस्य अबाधितः आपूर्तिः भविष्यति।

सर्वोच्चन्यायालयेन दिल्लीयाः मुख्यमन्त्रिणे अरविन्दकेजरीवालाय मद्यनीति प्रवञ्चनायाः धनशोधनप्रकरणे अल्पावधिकमुक्तियाचिका प्रदत्ता

हिमसंस्कृतवार्ता: - नवदेहली।

सर्वोच्चन्यायालयेनाद्य दिल्लीया। मुख्यमन्त्रिणे आमआदमी

पार्टीतिदलस्य राष्ट्रियसंयोजकाय अरविन्दकेजरीवालाय मद्यनीति प्रवञ्चनायाः धनशोधनप्रकरणे अल्पावधिकमुक्तियाचिका प्रदत्ता। न्यायाधीशयोः सन्वीकृत्वा दीपाङ्कुरदत्ताइत्यनयोः एकेन खण्डपीठेन प्रवर्तननिदेशालयद्वारा निगडनं विरुद्धं दिल्लीयाः मुख्यमन्त्रिणः याचिका उच्चखण्डपीठाय सम्प्रेषिता। अधुना श्रीकेजरीवालः न्यायिककारावासे एवं स्थास्यति यतो हि केन्द्रीयान्वेषणाभि करणेन मद्यनीतिप्रकरणे भ्रष्टाचार निरोधक विधेः अन्तर्गतं श्रीकेजरीवालः जूनमासस्य पञ्चविंशे दिनाङ्के निगडितः। अवधेयं वर्तते वत् प्रवर्तन निदेशालयेन मार्चमासस्य एकविंशति दिनाङ्के केजरीवालः निगडितः आसीत्।

विद्युतोपदानं स्थगयित्वा सर्वकारेण राज्यस्य जनाः वञ्चिताः जयरामठाकुरः

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

विपक्षनेता जयरामठाकुरः मुक्तविद्युत्योजनायाः अन्तर्गतं उपदानं स्थगयितुं हिमाचलसर्वकारस्य निर्णयस्य घोरनिन्दां कृतवान्। सः अवदत् यत् काङ्ग्रेसः एतादृशेन एकाधिकारशासनेन प्रसिद्धः अस्ति। राज्यस्य जनाः यत् निःशुल्कं विद्युत् प्राप्नुवन्ति स्म तत् सुखसर्वकारेण अपहृतम्। राज्यस्य जनानां कृते कृतं एतद् अधिनायकतन्त्रं दुर्भाग्यपूर्णम् अस्ति। यद् दलं निर्वाचने सत्तां प्राप्तवान् यदि सर्वकारस्य निर्माणं भवति तर्हि ३०० यूनिट् निःशुल्कविद्युत् प्रदास्यामि इति प्रतिज्ञां कृत्वा पूर्वमेव प्राप्यमाणानां १२५ यूनिट् इत्यस्य उपदानं अपि हरेत्। एतत् केवलं राज्यस्य जनानां उपरि विश्वासोः एव। निर्वाचनस्य एकदिनानन्तरं सर्वकारः एतत् निर्णयं कृत्वा सर्वकारस्य दुष्टाभिप्रायं दर्शयति। राज्यसर्वकारः पुनः तथैव कार्यं करिष्यति। सः अवदत् यत् काङ्ग्रेसेन निर्गतायाः प्रतिज्ञायाः उपरि मया उक्तं यत् काङ्ग्रेस-सर्वकारः दशजन्मेषु अपि एतत् पूर्णं कर्तुं न शक्नोति इति। प्रथमदिनात् एव तथैव भवति। काङ्ग्रेसस्य स्वभावः अस्ति यत् सः मृषा वदन् सत्तां प्राप्तवान्, मृषा वदन् सर्वकारं च चालयति तथा च सा अपि तथैव करोति। जयरामठाकुरः अवदत् यत् मया सप्ताहद्वयं पूर्वं राज्यस्य जनाः सचेतिताः यत् सर्वकारः निःशुल्कविद्युत् उपदानं स्थगयिष्यति इति। केवलं उपनिर्वाचनस्य समाप्तेः प्रतीक्षां कुर्वन् अस्ति। अग्रे गत्वा अयं सर्वकारः ओपीएस-विषये अपि तथैव कर्तुं गच्छति। सुखसर्वकारः ओपीएस-इत्यस्य मूलभूतसंरचनायाः परिवर्तनं कर्तुं गच्छति यत् अन्तिमवेतनस्य ५० प्रतिशतात् ३० प्रतिशतं यावत् वृत्तिं न्यूनीकर्तुं गच्छति। एतदपि मया पूर्वमेव सचेतना दत्ता। अस्य सर्वकारस्य अधिनायकत्वस्य मूल्यं तेषां दातव्यं भविष्यति। भाजपा अस्याः अधिनायकतन्त्रस्य विरुद्धं मार्गं गमिष्यति, काङ्ग्रेसस्य अनुनयस्य, मृषावादस्य च मनोवृत्तेः विरुद्धं जन-आन्दोलनं प्रारभ्यते।

केन्द्रीयलोकनिर्माणविभागस्य परियोजनाः गुणवत्तायुताः ससमयेन पूर्णाः भवेयुः - मनोहरलालः

आवास-नागरीयकार्यमन्त्री मनोहरलालः केन्द्रीयलोकनिर्माण विभागस्य परियोजनाः गुणवत्तायुताः ससमयेन पूर्यितुं च प्रोक्तवान्। नवदिल्ल्यां सप्तराज्यधिकशततमे केन्द्रीयलोकनिर्माणविभागस्य वार्षिकदिवसावसरे एक समारोहं सम्बोधयन् असी परियोजनासु इतोऽपि पारदर्शिताम् आनेतुम् अपि च अल्पमूल्यस्यावश्यकतासु प्रचलं प्रदत्तवान्।

भाजपया देहल्यां विद्युत्मूल्य-संवर्धनम् अभिलक्ष्य राष्ट्रियराजधान्यां प्रदर्शनं कृतम्

भारतीयजनतापार्टीतिदलेनाद्य दिल्ली प्रशासनद्वारा नगरे विद्युत्मूल्य संवर्धनम् अभिलक्ष्य राष्ट्रियराजधान्यां प्रदर्शनं कृतम्। वलनेतारः कार्यकर्तारश्च अस्य नगरस्य आईटी ओ इत्याख्ये मार्गे प्रदर्शनं कृतवन्तः। विद्युत्स्वितरणोद्यम विद्युत्क्रयण समायोजनशुल्क षड् प्रतिशतं सप्तपञ्च प्रतिशततः अष्टदशमलव सप्त पञ्च प्रतिशतं यावत् संशोधितं कृतम्।

नेपालदेशे, चितवन-इक्षाकामनाजनपदस्य सिमलतालक्षेत्रे त्रिशूलीनद्यां बसयानद्वयस्य प्रवाहेन न्यूनातिन्यूनं षष्टिः यात्रिणः विलुप्ताः

नेपालदेशे, चितवन-इक्षाकामनाजनपदस्य सिमलतालक्षेत्रे त्रिशूलीनद्यां बसयानद्वयस्य प्रवाहेन अद्य न्यूनातिन्यूनं षष्टिः यात्रिणः समेत्य सप्तभारतीयाः विलुप्ताः जाताः। चितवनजनपदस्य नारायणघाट मुगलिङ्गमार्ग-खण्डेन सह सिमलतालक्षेत्रे भूस्खलनेन अद्य प्रातः यात्रिभिः सम्भरितं बसयानद्वयं त्रिशूलीनद्यां निम्जितं। बसवानयोः आहत्य पञ्चषष्टिः यात्रिणः आरूढाः आसन्। चितवनजनपदस्य मुख्यजनपदाधिकारी इन्द्रदेवयादवः पुष्टिमृतवान् यत् अथ प्रातः सार्धं त्रिवादने नद्याम् एतस्यां निमज्जिते। नेपालसशस्त्र आरक्षि बलस्य आपत्प्रवन्धनम् प्रशिक्षित श्रमशक्तिना सह साहायोध्वाराभियानं प्रचालयति। उद्धारकर्मिणश्च भूस्खलनमार्गमूचितं कुर्वन्ति। नेपालदेशीयेन प्रधानमन्त्रिणा पुषकमलदहलेन एकसइत्याख्ये अंतरजालानुप्रयोगे दुर्घटनाम्प्रति दुःखं प्रकटितम्। त्वरितकार्याचरणायपि अधिकारिभ्यः निर्देशः प्रख्यापितः।

धारावाहिकं गीताप्रश्नोत्तरम्- ६८(त्रयोदशोऽध्यायः प्रारभ्यते)

अर्जुनः - इतः पूर्वं भक्तिविषयकं तथ्यं त्वत्तः मया सम्यक् श्रुतम्। सगुणोपासकाः तव अतीव प्रियाः भवन्तीति ज्ञातम्। भगवन् ! इदानीम् एतत्कथय, ये निर्गुणोपासकाः स्युस्ते कीदृशाः भवन्ति ?

श्रीकृष्णः - ते निर्गुणोपासकाः तु विवेकिनः भवन्ति भ्रातः ! अर्जुनः - कस्मिन् विषये तेषां विवेकः भवति, भगवन् ?

श्रीकृष्णः - क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोः विषये विवेकः। अर्जुन ! अस्माकं पुरतः शरीरवस्तुपदार्थादिकं यद् दृष्टिगोचरं भवति, अर्थात् 'इदम्'-रूपेण यत् कथ्यते, तत्सर्वं क्षेत्रं विद्धि। तथाच यः एतत् क्षेत्रं जानाति, सः क्षेत्रज्ञः, शरीरी वा उच्यते। अस्मिन् विषये तत्त्वविदः सम्यक् जानन्ति, वदन्ति च।

अर्जुनः - तस्य क्षेत्रज्ञस्य स्वरूपं कीदृशं भवति भगवन् ?

श्रीकृष्णः - हे कुन्तीनन्दन ! सम्पूर्णक्षेत्रेषु, शरीरादिषु वा क्षेत्रज्ञरूपेण स्वयम् अहमेव अस्मि इति मां जानीहि।

अर्जुनः - तत् कथं ज्ञातव्यं भगवन् ?

श्रीकृष्णः - पार्थ ! क्षेत्रं पृथक् क्षेत्रज्ञः च पृथक् इति सुष्ठु अवबोधः एव ज्ञानम् इति मे मतम्। आशयः यत् एतस्य क्षेत्रस्य संसारेण सह एकता वर्तते। एवञ्च क्षेत्रज्ञस्य मया सह एकता अस्तीति सम्यग् अनुभवः हि मम मतानुसारं ज्ञानं वर्तते।

अर्जुनः - क्षेत्रक्षेत्रज्ञविषयस्य सम्यग् अवगमनार्थम् अन्यत् किं ज्ञातव्यं भवेत् भगवन् ?

श्रीकृष्णः - एतत् क्षेत्रं यदस्ति यादृक् अस्ति, यत् विकारयुक्तम् अस्ति, येन कारणेन यत् अभूत्, तथैव सः क्षेत्रज्ञोऽपि यादृशः अस्ति, यादृशः प्रभावयुक्तः स्यादिति तत्सर्वं संक्षेपेण मत्तः शृणु अर्जुन !

अर्जुनः - भगवन् ! एतस्य विस्तृतवर्णनं क्वापि उपलभ्यते किम् ?

श्रीकृष्णः - आम्, अर्जुन ! ऋषि-महर्षिभिः, वेदैः, युक्तियुक्तैः, निश्चितैः, ब्रह्मसूत्रपदैः चैतत् विस्तरेण, पृथक्पृथक्तया च कथितमस्ति।

अर्जुनः - तर्हि भगवन् ! तत् क्षेत्रं किं स्यात् ?

श्रीकृष्णः - शृणु, अर्जुन ! मूलप्रकृतिः, समष्टिबुद्धिः अथवा महत्त्वं, समष्ट्यहङ्कारः, पञ्चमहाभूतानि, दशेन्द्रियाणि, एकं मनः, पञ्च विषयाः चेति चतुर्विंशतितत्त्वयुक्तं क्षेत्रमिदं वर्तते। क्षेत्रस्य समुदायोऽयं विकृतमयोऽस्ति इति। (१३/१-५)

असमप्रदेशीयः विज्ञानशिक्षकः, नारदोपाध्यायः